

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
NILLO JÄÄSKINEN
της 30ής Απριλίου 2014¹

Υπόθεση C-417/12 P

**Βασίλειο της Δανίας
κατά**

Επιτροπής

«Αίτηση αναιρέσεως — Απαράδεκτο — ΕΓΤΠΕ — “Τμήμα Εγγυήσεων” — Εξαίρεση από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών που πραγματοποίησε το Βασίλειο της Δανίας στο πλαίσιο της παύσης καλλιέργειας εκτάσεων — Έλεγχοι με τηλεπισκόπηση — Άρθρα 15, 22 και 23 του κανονισμού (ΕΚ) 2419/2001 — Άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) 2316/1999 — Φυτική κάλυψη των αγροτεμαχίων που έχουν τεθεί υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας — Βάρος αποδείξεως και βαθμός αποδεικτικής ισχύος — Προϋποθέσεις εφαρμογής κατ’ αποκοπή διορθώσεως»

I – Εισαγωγή

1. Κατά πάγια νομολογία, τα κράτη μέλη οφείλουν να διενεργούν ένα σύνολο διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων ικανών να διασφαλίζουν την ορθή τήρηση των ουσιαστικών και τυπικών προϋποθέσεων χορηγήσεως ποσών από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ). Εάν η Επιτροπή εντοπίσει ελλείψεις και διαπιστώσει ζημίες σε βάρος του ΕΓΤΠΕ, μπορεί να εξαιρέσει από τη χρηματοδότηση τις μη επιλέξιμες δαπάνες. Αυτό ισχύει και στην περίπτωση που υφίσταται συναφώς σοβαρή και εύλογη αμφιβολία, το δε οικείο κράτος μέλος δεν καταφέρνει να προσκομίσει στοιχεία ικανά να άρουν υπέρ του την εν λόγω αμφιβολία. Η αρχή αυτή διέπει τόσο τον προσδιορισμό του βάρους αποδείξεως όσο και την εφαρμογή κατ’ αποκοπή διορθώσεων στην περίπτωση που υφίστανται παρατυπίες ως προς τις ενισχύσεις που χορηγούνται από το ΕΓΤΠΕ.

2. Το Βασίλειο της Δανίας ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 3ης Ιουλίου 2012² (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του με αίτημα, κυρίως, τη μερική ακύρωση της αποφάσεως 2009/253/ΕΚ της Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 2009 (στο εξής: επίμαχη απόφαση)³, στο μέτρο που απέκλειε από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένες δαπάνες που είχε πραγματοποιήσει το Βασίλειο της Δανίας στο πλαίσιο της παύσεως καλλιέργειας εκτάσεων.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Απόφαση Δανία κατά Επιτροπής (T-212/09, EU:T:2012:335).

3 — Απόφαση περί εξαίρεσης από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) (ΕΕ L 75, σ. 15).

3. Με την επίμαχη απόφαση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε, όσον αφορά το Βασίλειο της Δανίας, την εφαρμογή κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων για τα οικονομικά έτη 2003, 2004 και 2005, που αφορούν τις περιόδους 2002, 2003 και 2004 αντίστοιχα. Οι διορθώσεις ανέρχονταν, αναλόγως της περιπτώσεως, σε ποσοστό 2 %, 5 % ή 10 %, λόγω πλημμελειών που διαπιστώθηκαν σε σχέση με τους ελέγχους με τηλεπισκόπηση και τους ελέγχους τηρήσεως των απαιτήσεων της νομοθεσίας όσον αφορά εκτάσεις υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας (στο εξής: έλεγχοι των εκτάσεων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας).

II – Το ιστορικό της διαφοράς, η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

4. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Ιουνίου 2009, το Βασίλειο της Δανίας άσκησε προσφυγή με αίτημα, κυρίως, τη μερική ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως. Η προσφυγή, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου με τον αριθμό υποθέσεως T-212/09, περιελάμβανε τέσσερις λόγους ακυρώσεως, που αφορούν, πρώτον, πλάνες περί το δίκαιο και πλάνες εκτιμήσεως των κανόνων περί των ελέγχων με τηλεπισκόπηση, δεύτερον, πλάνες περί το δίκαιο και πλάνες εκτιμήσεως των κανόνων περί των ελέγχων των εκτάσεων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας, τρίτον, παράβαση ουσιώδους τύπου και, τέταρτον, πλάνες περί το δίκαιο και πλάνες εκτιμήσεως των κανόνων περί των δημοσιονομικών διορθώσεων.

5. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή στο σύνολό της και αποφάνθηκε ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

6. Η λεπτομερής περιγραφή των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς και των μέχρι τούδε σταδίων της διαδικασίας παρατίθεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

III – Τα αιτήματα των διαδίκων και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

7. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Σεπτεμβρίου 2012, το Βασίλειο της Δανίας άσκησε αναίρεση κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Ζητεί από το Δικαστήριο να αναίρεσει στο σύνολό της ή μερικώς την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, να αποφανθεί υπέρ του ανααιρεσείοντος όσον αφορά τα αιτήματα που προβλήθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου να κριθεί εκ νέου.

8. Προς στήριξη της αιτήσεώς του αναιρέσεως, το Βασίλειο της Δανίας προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως. Ο πρώτος λόγος αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 15 του κανονισμού 2419/2001, σε συνδυασμό με το άρθρο 23 του ίδιου κανονισμού, σχετικά με την ανεπάρκεια των ελέγχων με τηλεπισκόπηση⁴. Ο δεύτερος λόγος αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο ως προς δύο σημεία, ήτοι, πρώτον, εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999 και, δεύτερον, αδικαιολόγητη και αόριστη υποχρέωση κοπής της ενδεχόμενης

4 — Κατά το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2419/2001 της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2001, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος διαχειρίσεως και ελέγχου για ορισμένα καθεστώτα κοινωνικών ενισχύσεων που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3508/92 του Συμβουλίου (ΕΕ L 327, σ. 11), οι διοικητικοί και οι επιτόπιοι έλεγχοι πραγματοποιούνται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εξακρίβωση της τηρήσεως των όρων για την παροχή των ενισχύσεων. Το άρθρο 23, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει μεταξύ άλλων ότι, εάν ένα κράτος μέλος χρησιμοποιεί την τηλεπισκόπηση στο σύνολο ή σε μέρος του δείγματος που θα ελεγχθεί, οι περιοχές που ελέγχονται με τηλεπισκόπηση επιλέγονται, στο μέτρο του δυνατού, λαμβάνοντας υπόψη τους κατάλληλους παράγοντες κινδύνου που καθορίζονται από το κράτος μέλος. Κατά την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου, το κράτος μέλος προβαίνει σε φωτογραφική ερμηνεία δορυφορικών εικόνων ή αεροφωτογραφιών με σκοπό την αναγνώριση της φυτικής κάλυψης και τη μέτρηση της εκτάσεως όλων των αγροτεμαχίων στα οποία θα πραγματοποιηθεί έλεγχος, καθώς και σε επιτόπιο έλεγχο όλων των αιτήσεων, για τις οποίες η φωτογραφική ερμηνεία δεν επιτρέπει να εξακριβωθεί η ακρίβεια της δήλωσης, κατά τρόπο που να ικανοποιεί την αρμόδια αρχή. Η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου προβλέπει ότι, εάν ένα κράτος μέλος διενεργεί έλεγχο με τηλεπισκόπηση, οι συμπληρωματικοί έλεγχοι που αναφέρονται στο άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού διενεργούνται με τον παραδοσιακό επιτόπιο έλεγχο, εάν δεν είναι πλέον δυνατόν να διενεργηθούν με τηλεπισκόπηση κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου έτους.

φυτικής καλύψεως⁵. Ο τρίτος λόγος στηρίζεται στην παράβαση των κανόνων περί κατανομής του βάρους αποδειξεως. Ο τέταρτος λόγος αφορά την εσφαλμένη εφαρμογή των προϋποθέσεων της κατ' αποκοπή διορθώσεως, ενώ κατά τον πέμπτο λόγο δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των κατ' αποκοπή διορθώσεων ύψους 5 % και 10 % αντιστοίχως.

9. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και, επικουρικώς, να επικυρώσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να καταδικάσει το Βασίλειο της Δανίας στα δικαστικά έξοδα.

10. Στη Γαλλική Δημοκρατία, στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στη Δημοκρατία της Φινλανδίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας επιτράπη να παρέμβουν υπέρ του Βασιλείου της Δανίας. Τα εν λόγω κράτη μέλη κατέθεσαν υπομνήματα παρεμβάσεως.

11. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, οι εκπρόσωποι του Βασιλείου της Δανίας και της Επιτροπής καθώς και ο εκπρόσωπος του Βασιλείου της Σουηδίας ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους.

IV – Νομική ανάλυση

A — Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναιρέσεως

12. Η Επιτροπή ζητεί, πρώτον, την «απόρριψη» της αιτήσεως αναιρέσεως, αίτημα το οποίο φρονώ ότι, στην πραγματικότητα, έχει την έννοια ότι ζητείται από το Δικαστήριο να κρίνει απαράδεκτη την αίτηση αναιρέσεως. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή προβάλλει ότι η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται στην επανάληψη ή στην κατά γράμμα παράθεση των λόγων και των επιχειρημάτων που έχουν ήδη προβληθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, περιλαμβανομένων και εκείνων που στηρίζονται σε πραγματικούς ισχυρισμούς που έχουν ρητώς απορριφθεί από αυτό. Η Επιτροπή προσθέτει ότι μια τέτοια αίτηση αναιρέσεως αποτελεί στην πραγματικότητα αίτηση για απλή επανεξέταση του δικογράφου της προσφυγής που κατατέθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου⁶. Κατά την Επιτροπή, η ασκηθείσα από το Βασίλειο της Δανίας αίτηση αναιρέσεως αφορά αποκλειστικώς —ή πάντως σε πολύ μεγάλο βαθμό— την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο.

13. Αναγνωρίζω ότι η αίτηση αναιρέσεως αναμφίβολα περιλαμβάνει ορισμένα από τα στοιχεία που επικρίνει η Επιτροπή. Εντούτοις, οι αιτιάσεις του Βασιλείου της Δανίας στηρίζονται ρητώς σε περιπτώσεις πλάνης του Γενικού Δικαστηρίου περί το δίκαιο. Συγκεκριμένα, η αίτηση αναιρέσεως βάλλει, κατ' ουσίαν, κατά της θέσεως την οποία έλαβε το Γενικό Δικαστήριο επί πλειόνων νομικών ζητημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως στην κρίση του, συμπεριλαμβανομένου του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών. Επομένως, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, στο μέτρο που η εν λόγω αίτηση αναιρέσεως υποδεικνύει κατά τρόπο συγκεκριμένο τα επικρινόμενα σημεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και εκθέτει τους λόγους και τα επιχειρήματα στα οποία στηρίζεται, δεν μπορεί να κριθεί ως απαράδεκτη στο σύνολό της⁷.

5 — Το άρθρο 19, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού (ΕΚ) 2316/1999 της Επιτροπής, της 22ας Οκτωβρίου 1999, σχετικά με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1251/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση καθεστώτος στήριξης των παραγωγών ορισμένων αροτραίων καλλιεργειών (ΕΕ L 280, σ. 43), ορίζει ότι «[ο]ι εκτάσεις που τελούν υπό καθεστώς παύσης καλλιέργειας δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για καμία γεωργική παραγωγή εκτός απ' αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 1251/1999, ούτε για άλλη κερδοσκοπική χρήση, η οποία είναι ασυμβίβαστη με την αροτραία καλλιέργεια», και ότι «[τ]α κράτη μέλη εφαρμόζουν τα απαιτούμενα μέτρα, τα οποία αρμόζουν στην ιδιαίτερη κατάσταση των εκτάσεων που έχουν παύσει να καλλιεργούνται, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συντήρησή τους και η προστασία του περιβάλλοντος. Τα μέτρα αυτά μπορούν επίσης να αφορούν φυτική κάλυψη στην περίπτωση αυτή, τα μέτρα αυτά πρέπει να προβλέπουν ότι η φυτική κάλυψη δεν μπορεί να προορίζεται για την παραγωγή σπόρων προς σπορά και ότι δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιηθεί για γεωργικούς σκοπούς πριν τις 31 Αυγούστου [κάθε έτους], ούτε να αποτελέσει, μέχρι τις 15 Ιανουαρίου, φυτική παραγωγή που προορίζεται για εμπορία».

6 — Απόφαση Reynolds Tobacco κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-131/03 P, EU:C:2006:541, σκέψεις 49 και 50).

7 — Απόφαση Πολωνία κατά Επιτροπής (C-335/09 P, EU:C:2012:385, σκέψη 28).

B — *Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του κανονισμού 2419/2001 και σε μερική παράλειψη του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί*

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

14. Ως προς την ερμηνεία των άρθρων 15 και 23 του κανονισμού 2419/2001, το Βασίλειο της Δανίας, υποστηριζόμενο συναφώς από τη Γαλλική Δημοκρατία, προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο προβαίνει σε εσφαλμένη ερμηνεία καταλήγοντας, με τις σκέψεις 51 και 52 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, στο συμπέρασμα ότι για να αξιολογήσει η Επιτροπή την αποτελεσματικότητα των διενεργηθέντων από τα κράτη μέλη ελέγχων με τηλεπισκόπηση, μπορεί να χρησιμοποιεί κάθε κατάλληλο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των μετρήσεων του εδάφους μέσω ενός συστήματος ευρέσεως γεωγραφικής θέσεως (στο εξής: GPS), προκειμένου να προβεί σε συγκρίσεις. Το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει ότι η διαφορά μεταξύ μετρήσεων με τηλεπισκόπηση και μετρήσεων με τη χρήση GPS δεν μπορεί να χρησιμεύσει προκειμένου να εκτιμηθεί αν ο έλεγχος με τηλεπισκόπηση ήταν αρκούντως αποτελεσματικός κατά την έννοια του άρθρου 15 του κανονισμού 2419/2001.

15. Το αναιρεσίον προβάλλει επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, παρέλειψε να αποφανθεί επί ορισμένων λόγων ακυρώσεως με τους οποίους το Βασίλειο της Δανίας αμφισβητεί τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματικότητα των διενεργηθέντων από αυτό ελέγχων με τηλεπισκόπηση, υποστηρίζοντας ότι τα εν λόγω συμπεράσματα στηρίζονται σε θεμελιώδη σφάλματα. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Βασίλειο της Δανίας εκτιμά ότι το Γενικό Δικαστήριο, όταν διαπιστώνει στη σκέψη 50 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης ότι η Επιτροπή είχε προηγουμένως αμφισβητήσει την ποιότητα των διενεργηθέντων με τηλεπισκόπηση ελέγχων, δεν στηρίζεται σε ακριβή παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη τα διορθωτικά μέτρα που έθεσε σε εφαρμογή το Βασίλειο της Δανίας σχετικά με τη χρήση των λεγόμενων εικόνων «HR» (δορυφορικές εικόνες υψηλής αναλύσεως)⁸.

16. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 48 και 49 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ορθώς κατέληξε ότι ο έλεγχος που διενήργησαν οι αρχές της Δανίας αποδείχθηκε ανεπαρκής και έκρινε, με τις σκέψεις 51 και 52 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ότι ήταν αβάσιμη η αιτίαση την οποία το Βασίλειο της Δανίας επανέλαβε στην αίτηση αναιρέσεως.

2. Εκτίμηση

17. Είναι κατά την άποψή μου ουσιώδες το γεγονός ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι το ζήτημα που είχε τεθεί εν προκειμένω δεν ήταν το αν επιτρεπόταν η χρήση δορυφορικών εικόνων υψηλής αναλύσεως αλλά κατά ποιον τρόπο έπρεπε να χρησιμοποιηθούν οι εικόνες αυτές⁹. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, ήτοι μεταξύ άλλων από το άρθρο 15 του κανονισμού 2419/2001 και από το άρθρο 22, παράγραφος 1¹⁰, του ίδιου κανονισμού, απόκειται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα μέτρα που εκτιμούν ότι διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των ελέγχων και, συνακόλουθα, την ακρίβεια των μετρήσεων που λαμβάνονται με το σύστημα της τηλεπισκοπήσεως¹¹.

8 — Επισημαίνω ότι οι διάδικοι δεν δίδουν ορισμό της έννοιας αυτής.

9 — Σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης.

10 — Το άρθρο 22, παράγραφος 1, ορίζει: «Ο καθορισμός της εκτάσεως των αγροτεμαχίων πραγματοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο που ορίζει η αρμόδια αρχή και που εξασφαλίζει ακρίβεια μέτρησης τουλάχιστον ισοδύναμη με εκείνη που απαιτείται για τις επίσημες μετρήσεις σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις. Η αρμόδια αρχή καθορίζει ένα περιθώριο ανοχής, λαμβάνοντας υπόψη τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο μέτρησης, την ακρίβεια των διαθέσιμων επίσημων εγγράφων, την τοπική κατάσταση, όπως η κλίση ή το σχήμα του αγροτεμαχίου, και τις διατάξεις της παραγράφου 2».

11 — Σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης.

18. Συνεπώς, το Βασίλειο της Δανίας κακώς προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα τα άρθρα 15 και 23 του κανονισμού 2419/2001 όσον αφορά τη μέτρηση με τη χρήση GPS προκειμένου να αξιολογηθεί αν ο έλεγχος με τηλεπισκόπηση ήταν αρκούντως αποτελεσματικός κατά την έννοια του άρθρου 15 του κανονισμού 2419/2001.

19. Κατά την άποψή μου, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς διέγνωσε αφενός την ευθύνη των κρατών μελών όσον αφορά την ποιότητα των ελέγχων, αφετέρου το δικαίωμα της Επιτροπής να προβαίνει ενδεχομένως σε συμπληρωματικούς ελέγχους προκειμένου να εκτιμήσει την αξιοπιστία των διενεργηθέντων από τα κράτη μέλη ελέγχων. Δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι προέκρινε συγκεκριμένη μέθοδο μετρήσεως ή ότι σε περίπτωση χρησιμοποίησης διαφορετικών μεθόδων άντλησε απρόσφορα συμπεράσματα. Ούτε το γράμμα ούτε ο σκοπός των άρθρων 15, 22 και 23 του κανονισμού 2419/2001 επιβάλλουν στην Επιτροπή τη χρησιμοποίηση ορισμένης μεθόδου κατά την εκτίμηση της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων των εθνικών ελέγχων.

20. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι παρατυπίες που διαπίστωσε η Επιτροπή στο πλαίσιο της έρευνας καταδεικνύουν την ανεπάρκεια των επιτόπιων ελέγχων που διενήργησε το Βασίλειο της Δανίας προκειμένου να επαληθεύσει τη μέτρηση της επιφάνειας των αγροτεμαχίων, η οποία αρχικά είχε πραγματοποιηθεί με τη χρήση δορυφορικών εικόνων υψηλής αναλύσεως¹².

21. Ως εκ τούτου, κατά το Γενικό Δικαστήριο, κακώς το Βασίλειο της Δανίας προσήψε στην Επιτροπή ότι χρησιμοποίησε, κατά την έρευνα που διενήργησε το 2002, το 2003 και το 2004, μέθοδο διαφορετική από αυτή που εφαρμόζει το οικείο κράτος μέλος, ήτοι μέτρηση με τη χρήση GPS¹³. Συγκεκριμένα, όταν η εφαρμοστέα ρύθμιση δεν επιβάλλει την εφαρμογή συγκεκριμένης μεθόδου μετρήσεως, προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 22, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 2419/2001 ότι, μολονότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα τα μέσα προσδιορισμού της εκτάσεως των αγροτεμαχίων, τα εν λόγω μέσα πρέπει πάντως να πληρούν την αναγκαία προϋπόθεση της ακρίβειας. Επομένως, για να διαπιστωθεί αν τα κράτη μέλη έχουν εκπληρώσει την προϋπόθεση αυτή, η Επιτροπή πρέπει να έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο με το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια η έκταση των αγροτεμαχίων που ελέγχει¹⁴. Συμφωνώ απόλυτα με την εν λόγω ανάλυση του Γενικού Δικαστηρίου.

22. Εξάλλου, φρονώ ότι η προβαλλόμενη από το Βασίλειο της Δανίας ερμηνεία δεν συνάδει προς τα δύο επίπεδα ελέγχου στα οποία στηρίζεται η εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ. Συγκεκριμένα, αφενός, σε εθνικό επίπεδο, οι οργανισμοί πληρωμών εξετάζουν τις αιτήσεις χρηματοδότησεως και διαπιστώνουν επιτόπου αν πράγματι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την καταβολή ενισχύσεων. Αφετέρου, στο επίπεδο της Ένωσης, η ίδια η Επιτροπή, βάσει των εθνικών εκθέσεων των οργανισμών πληρωμών, διενεργεί δειγματοληπτικούς επιτόπιους ελέγχους προκειμένου να βεβαιωθεί για την αξιοπιστία των εθνικών συστημάτων ελέγχου. Η πλήρης συμφωνία μεταξύ των δύο επιπέδων ελέγχου όσον αφορά τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους θα είχε ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του συστήματος αυτού.

23. Όσον αφορά τη φερόμενη παράλειψη του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί ορισμένων λόγων ακυρώσεως με τους οποίους το Βασίλειο της Δανίας αμφισβήτησε την επίμαχη απόφαση, ήτοι επί των λόγων που αφορούν την αποτελεσματικότητα των διενεργηθέντων από τη Δανία ελέγχων με τηλεπισκόπηση, το Βασίλειο της Δανίας παραπέμπει εκτενώς σε έγγραφα της δικογραφίας που κατατέθηκαν στο Γενικό Δικαστήριο, χωρίς να διευκρινίζει το περιεχόμενο τους και χωρίς να εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να τα λάβει υπόψη του.

12 — Σκέψη 49 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

13 — Σκέψη 51 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

14 — Σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

24. Επισημαίνεται συναφώς ότι, κατά πάγια νομολογία το Δικαστήριο δεν επιβάλλει στο Γενικό Δικαστήριο την υποχρέωση να εκθέτει αιτιολογία που να ακολουθεί αναλυτικά και έναν προς έναν όλους τους συλλογισμούς που προβάλλουν οι διάδικοι. Συνεπώς, η αιτιολογία μπορεί να συνάγεται υπορρήτως, υπό την προϋπόθεση ότι επιτρέπει στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη των επίμαχων μέτρων, στο δε αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να διαθέτει επαρκή στοιχεία ώστε να ασκήσει τον έλεγχό του¹⁵.

25. Όσον αφορά την αιτίαση ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη τα διορθωτικά μέτρα που έθεσε σε εφαρμογή το Βασίλειο της Δανίας σχετικά με τη χρήση δορυφορικών εικόνων υψηλής ανάλυσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι, πλην της περιπτώσεως της παραμορφώσεως του περιεχομένου των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίσθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών δεν αποτελεί νομικό ζήτημα που ως τέτοιο εμπίπτει στον έλεγχο του Δικαστηρίου¹⁶. Η παραμόρφωση πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας, χωρίς να χρειάζεται να πραγματοποιηθεί νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων¹⁷.

26. Από τις εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, όμως, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των διενεργηθέντων από τη Δανία ελέγχων με τηλεπισκόπηση δεν προκύπτει, κατά την άποψή μου, παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων.

27. Όσον αφορά την αιτίαση ότι δεν εκτίθενται με ακρίβεια τα πραγματικά περιστατικά στη σκέψη 50 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπενθυμίζεται ότι τέτοια επανεξέταση των πραγματικών περιστατικών στο πλαίσιο αναιρέσεως προδήλως δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου¹⁸.

28. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Γ — *Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999*

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

29. Το Βασίλειο της Δανίας, υποστηριζόμενο από τη Γαλλική Δημοκρατία και τη Δημοκρατία της Φινλανδίας, αμφισβητεί την ερμηνεία του Γενικού Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία η έννοια της «διατηρήσεως της καταστάσεως της αγροτικής γης» περιλαμβάνεται στο άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999. Το Βασίλειο της Δανίας προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο τη διαπίστωση ότι η εν λόγω παράγραφος συνεπάγεται ότι η ενδεχόμενη φυτική κάλυψη πρέπει να συντηρείται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διατήρηση της καταστάσεως της αγροτικής γης. Κατά το εν λόγω κράτος μέλος, το Γενικό Δικαστήριο δεν προσδιορίζει σε τι συνίσταται η έκφραση «διατήρηση της καταστάσεως της αγροτικής γης», και αν περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την υποχρέωση κοπής της φυτικής καλύψεως. Συνεπώς, το Βασίλειο της Δανίας αμφισβητεί την ερμηνεία του Γενικού Δικαστηρίου ως προς το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999, στον βαθμό που το εν λόγω δικαστήριο φαίνεται να αναγνωρίζει την ύπαρξη υπόρρητης υποχρέωσης κοπής της φυτικής καλύψεως.

15 — Αποφάσεις Κομνηνού κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-167/06 P, EU:C:2007:633, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και FIAMM κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (C-120/06 P και C-121/06 P, EU:C:2008:476, σκέψη 96 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

16 — Απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής (C-587/12 P, EU:C:2013:721, σκέψη 31).

17 — Αποφάσεις Trubowest Handel και Makaron κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (C-419/08 P, EU:C:2010:147, σκέψη 32) και Ελλάδα κατά Επιτροπής (C-547/12 P, EU:C:2013:713, σκέψη 12). Βλ. επίσης τις προτάσεις μου στην υπόθεση Γαλλία κατά Επιτροπής (C-559/12 P, EU:C:2013:766, σκέψη 78).

18 — Το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 50 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή είχε ενημερώσει το Βασίλειο της Δανίας, από τον Φεβρουάριο του 2002, σχετικά με τις αμφιβολίες που είχε ως προς την ποιότητα των ελέγχων με τηλεπισκόπηση που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 2000.

30. Περαιτέρω, κατά το Βασίλειο της Δανίας, το Γενικό Δικαστήριο δεν προβαίνει σε καμία εκτίμηση ως προς την ισχύ των συμπερασμάτων της επίμαχης απόφασης επί της υποχρέωσης συντηρήσεως, είτε σε σχέση με την ερμηνεία των κανόνων στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή είτε σε σχέση με το επίσης μη λεπτομερώς επεξηγηθέν κριτήριο το οποίο προφανώς υιοθέτησε το Γενικό Δικαστήριο με την ερμηνεία του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999.

31. Επίσης, το Γενικό Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε ούτε επί των αναλυτικών και κρίσιμων κατά το Βασίλειο της Δανίας εγγράφων που προσκομίσθηκαν, από τα οποία προέκυπτε μεταξύ άλλων ότι οι εκτάσεις υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας θα εξακολουθούσαν να αποτελούν καλλιεργήσιμη γεωργική γη δυνάμενη να επανενταχθεί αμέσως στην παραγωγή, ούτε επί του ζητήματος της παραγωγής με χορήγηση επιδοτήσεων και των φερόμενων ως εξαιρετικά υγρών εκτάσεων.

32. Επομένως, το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει ότι η πλάνη περί την ερμηνεία στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή ήταν τόσο σημαντική που η επίμαχη απόφαση θα έπρεπε να ακυρωθεί. Η εν λόγω απόφαση δεν μπορεί να εξακολουθήσει να ισχύει βάσει δύο παρατυπιών ελάσσονος σημασίας, ήτοι λόγω της υπάρξεως σωρών από σιτηρά και αποβλήτων προερχόμενων από κατασκευές στα αγροτεμάχια υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας.

33. Αντιθέτως, η Επιτροπή εκτιμά ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν ώστε μια έκταση με φυτική κάλυψη να συντηρείται σύμφωνα τους προβλεπόμενους από την κοινή γεωργική πολιτική όρους που ισχύουν για περιοχές υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας, και στη συνέχεια επισήμανε ότι εξ αυτού απέρρευε η υποχρέωση του υπεύθυνου κράτος μέλος να ελέγχει αν πράγματι τηρείται η υποχρέωση συντηρήσεως¹⁹. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν ακριβώς την ευθύνη να μεριμνούν ώστε τα κονδύλια του ΕΓΤΠΕ να χορηγούνται σύμφωνα με τις εκδοθείσες κατευθυντήριες οδηγίες και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Συνθήκη.

34. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, προκύπτει από τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως ότι το Βασίλειο της Δανίας παρέβη την υποχρέωση διασφάλισης επαρκούς ελέγχου. Περαιτέρω, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι οι διαπιστωθείσες από την Επιτροπή παρατυπίες αποδείκνυαν την ύπαρξη σοβαρών ελλείψεων στους ελέγχους που διενήργησε το Βασίλειο της Δανίας και ότι το γεγονός αυτό και μόνον αρκούσε για να δικαιολογήσει την εξαίρεση από την κοινοτική χρηματοδότηση.

2. Εκτίμηση

35. Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999, φρονώ ότι το Βασίλειο της Δανίας δεν ανέγνωσε ορθά την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο δεν έκρινε ούτε ρητώς ούτε βεβαίως σιωπηρώς ότι η υποχρέωση κοπής της φυτικής καλύψεως απορρέει από το εν λόγω άρθρο 19, παράγραφος 4.

36. Στην πραγματικότητα, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε με το σκέλος αυτό της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης ότι έπρεπε να ερμηνεύσει τις διατάξεις του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999 ως εξής. Αφενός, τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα που καθιστούν δυνατή την επίτευξη των δύο επιδιωκόμενων σκοπών της παύσεως καλλιέργειας εδαφών, ήτοι της συντηρήσεως των εκτάσεων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Αφετέρου, η διατήρηση της φυτικής καλύψεως των αγροτεμαχίων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας αποτελεί κατάλληλο μέτρο κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου²⁰. Κατά το

19 — Σκέψεις 91 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης.

20 — Σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης.

Γενικό Δικαστήριο, εσφαλμένα η Επιτροπή ερμήνευσε τις εν λόγω διατάξεις υπό την έννοια ότι η διατήρηση της φυτικής καλύψεως των εδαφών υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας συνιστούσε εξαίρεση σε σχέση με τα κατάλληλα μέτρα που συμβάλλουν στην επίτευξη του επιδιωκόμενου από το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999 σκοπού συντηρήσεως των αγροτεμαχίων²¹.

37. Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, «[ό]πως προκύπτει από το σύνολο των εκτιμήσεων που εκτέθηκαν στο πλαίσιο της εξετάσεως της πρώτης αιτιάσεως, κακώς η Επιτροπή έκρινε ότι η διατήρηση της φυτικής καλύψεως, όσον αφορά τις εκτάσεις υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας, συνιστούσε εξαίρεση σε σχέση με τα κατάλληλα μέτρα που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999. Αντιθέτως, ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι η διατηρούμενη φυτική κάλυψη των εκτάσεων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας πρέπει να αποτελεί αντικείμενο συντηρήσεως κατά την έννοια του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999»²².

38. Συνεπώς, μολονότι το Βασίλειο της Δανίας προέβαλε τη «σοβαρότητα» του σφάλματος της Επιτροπής το οποίο διαπίστωσε και το Γενικό Δικαστήριο, φρονώ ότι η προβαλλόμενη υποχρέωση κοπής της φυτικής καλύψεως δεν προκύπτει ούτε ρητώς ούτε υπορρητώς από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

39. Στη συνέχεια το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τις συνέπειες που ενδέχεται να έχει επί της νομιμότητας της επίμαχης αποφάσεως η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή²³. Το Γενικό Δικαστήριο ορθώς επισήμανε ότι, όπως προκύπτει από τους λόγους που εκτίθενται στη συνοπτική έκθεση που αφορά τις πλημμέλειες στους διενεργηθέντες από το Βασίλειο της Δανίας ελέγχους, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την εν λόγω έκθεση, παρατυπίες διαφόρων ειδών που αφορούν τα αγροτεμάχια υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας και στις οποίες, κατά την Επιτροπή, μπορεί να στηριχθεί η απόφασή της να κηρύξει ορισμένες δαπάνες μη επιλέξιμες από το ΕΓΤΠΕ. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, όμως, ορισμένες από τις εν λόγω παρατυπίες δεν σχετίζονται με το ζήτημα αν είχε διατηρηθεί η φυτική κάλυψη των εν λόγω αγροτεμαχίων²⁴.

40. Επομένως, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η πλάνη περί το δίκαιο της Επιτροπής ως προς το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 2316/1999 δεν δύναται να παραγάγει ένομα αποτελέσματα όσον αφορά την εκτίμηση του βασίμου της διαπιστώσεώς της σχετικά με τις εν λόγω παρατυπίες²⁵.

41. Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, κατά πάγια νομολογία, μια εσφαλμένη αιτιολογία δεν δικαιολογεί την ακύρωση της οικείας πράξεως εφόσον παρατίθεται επαλλήλως και υπάρχουν και άλλες αιτιολογίες που αρκούν για τη θεμελίωση της πράξεως²⁶. Φρονώ ότι μια συμπληρωματική διευκρίνιση της ερμηνείας της έννοιας της «διατηρήσεως της καταστάσεως της αγροτικής γης» δεν ήταν απαραίτητη προκειμένου το Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει τις προβαλλόμενες παρατυπίες.

21 — Σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

22 — Σκέψη 94 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

23 — Σκέψη 103 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

24 — Σκέψη 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

25 — Σκέψη 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

26 — Απόφαση Ελλάδα κατά Επιτροπής (C-321/09 P, EU:C:2011:218, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

42. Το Βασίλειο της Δανίας δεν απέδειξε ότι μια λεπτομερέστερη τοποθέτηση του Γενικού Δικαστηρίου επί του σημείου αυτού ήταν νομικώς αναγκαία ώστε το τελευταίο να μπορέσει να αποφανθεί επί του υπόλοιπου μέρους του προβαλλόμενου από το εν λόγω κράτος μέλος δεύτερου λόγου ακυρώσεως, στον βαθμό που ο λόγος αυτός αφορούσε την εφαρμογή των κανόνων περί των ελέγχων των εκτάσεων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας. Στην πραγματικότητα, το Γενικό Δικαστήριο, ορθώς κατά την άποψή μου, έκρινε ότι τα λοιπά στοιχεία που επικαλέστηκε το Βασίλειο της Δανίας αποτελούσαν ζητήματα εκτιμήσεως²⁷.

43. Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως.

Δ — Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση των κανόνων περί κατανομής του βάρους αποδείξεως

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

44. Το Βασίλειο της Δανίας και τα τέσσερα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη δεν αμφισβητούν την ακρίβεια της γενικής περιγραφής στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο των προϋποθέσεων που αφορούν το βάρος αποδείξεως που φέρει η Επιτροπή, όπως έχουν διαμορφωθεί από τη σχετική με την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ νομολογία, και οι οποίες, για πρακτικούς λόγους, είναι σημαντικά ελαστικότερες όσον αφορά τη βαρύνουσα την Επιτροπή υποχρέωση αποδείξεως. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή στήριξε τις διαπιστώσεις της σε σοβαρή και εύλογη αμφιβολία ως προς την επάρκεια των διενεργηθέντων ελέγχων²⁸ και ότι απόκειται στο κράτος μέλος να προσκομίσει όλα τα στοιχεία που στηρίζουν τα επιχειρήματά του προς άρση των εν λόγω αμφιβολιών²⁹.

45. Κατά το Βασίλειο της Δανίας, όμως, δεν μπορεί να συναχθεί από τη νομολογία αυτή ότι η Επιτροπή μπορεί να ανταποκριθεί στο βάρος αποδείξεως που φέρει στηριζόμενη μόνο σε πραγματικά περιστατικά που διαπιστώθηκαν βάσει δειγματοληπτικών ελέγχων διενεργηθέντων πολύ αργότερα από το πέρας της περιόδου της παύσεως καλλιέργειας εκτάσεων. Τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά πρέπει τουλάχιστον να έχουν χαρακτήρα τέτοιο ώστε να συνιστούν συγκεκριμένες ενδείξεις ως προς το ότι παρόμοια περιστατικά συνέβησαν επίσης κατά την εν λόγω περίοδο.

46. Στη συνέχεια, το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε, με τη σκέψη 123 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το Βασίλειο της Δανίας δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο που θα μπορούσε να δικαιολογήσει τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν αντεπεξήλθε στο βάρος αποδείξεως που φέρει. Επιπλέον, το Βασίλειο της Δανίας δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι η Επιτροπή δεν ανταποκρίθηκε στο εν λόγω βάρος αποδείξεως, αλλά, αντιθέτως, να αποκρούσει τυχόν αιτιάσεις της τελευταίας.

47. Κατά το Βασίλειο της Δανίας, υποστηριζόμενο συναφώς από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε εσφαλμένη αντίληψη του βάρους αποδείξεως που φέρει η Επιτροπή και του βαθμού αποδεικτικής ισχύος που απαιτείται. Περαιτέρω, η αντίληψη ως προς την υποχρέωση αποδείξεως που επιβάλλει το Γενικό Δικαστήριο στα κράτη μέλη είναι ευρύτερη από αυτή που υιοθετεί η νομολογία στον τομέα αυτό και είναι αδύνατη η τήρησή της στην πράξη. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο προδήλως παραμόρφωσε, από πολλές απόψεις, το περιεχόμενο των ισχυρισμών του Βασιλείου της Δανίας και τις πραγματικές περιστάσεις. Για τους λόγους αυτούς, πρέπει συνεπώς να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

27 — Σκέψη 107 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

28 — Σκέψεις 57, 105 και 106 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

29 — Σκέψη 123 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

48. Η Επιτροπή αντιτείνει ότι δεν οφείλει να αποδείξει εξαντλητικώς την ανεπάρκεια των διενεργηθέντων από τις εθνικές αρχές ελέγχων, αλλά αντιθέτως να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ως προς τη σοβαρή και εύλογη αμφιβολία που διατηρεί όσον αφορά τους ελέγχους αυτούς ή τα αριθμητικά στοιχεία.

49. Ο μετριασμός αυτός του βάρους αποδείξεως υπέρ της Επιτροπής εξηγείται από το γεγονός ότι το κράτος μέλος είναι σε θέση να συλλέξει και να ελέγξει καλύτερα τα αναγκαία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ δεδομένα και, ως εκ τούτου, εναπόκειται σε αυτό να προσκομίσει την πλέον εμπειριστατωμένη και πλήρη απόδειξη ως προς τον αληθή χαρακτήρα των ελέγχων ή των στοιχείων του και, κατά περίπτωση, ως προς την ανακρίβεια των εκτιμήσεων της Επιτροπής³⁰. Εφόσον το κράτος μέλος δεν επιτυγχάνει να αποδείξει ότι οι διαπιστώσεις της Επιτροπής δεν ευσταθούν, αυτές συνιστούν στοιχεία δυνάμενα να προκαλέσουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη θέσπιση ενός κατάλληλου και αποτελεσματικού συνόλου μέτρων εποπτείας και ελέγχου³¹.

50. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η παρατήρηση αυτή σχετικά με τη δυνατότητα των κρατών μελών να διενεργούν ελέγχους δεν συνεπάγεται, στην πραγματικότητα, υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να διενεργεί εξαντλητικό και λεπτομερή έλεγχο του συνόλου των αγροτεμαχίων για τα οποία έχει ληφθεί ενίσχυση. Εναπόκειται στο κράτος μέλος να αποδείξει ότι η συγκεκριμένη πλημμέλεια ως προς τους ελέγχους, η οποία αποδείχθηκε από την Επιτροπή, δεν αποτελεί εκδήλωση γενικότερης πλημμέλειας, αλλά αντιθέτως συνιστά μοναδική και μεμονωμένη περίπτωση.

51. Τέλος, όσον αφορά το χρονικό σημείο διενέργειας του ελέγχου, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι περιστάσεις λόγω των οποίων εκτάσεις υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας που θεωρήθηκαν από τις δανικές αρχές αρχικώς επιλέξιμες προς ενίσχυση δεν μπορούσαν τελικώς να θεωρηθούν επιλέξιμες διαμορφώθηκαν, δεδομένης της φύσεώς τους, σε βάθος χρόνου. Συνεπώς, θα ήταν αδύνατο οι εν λόγω περιστάσεις να εμφανιστούν αμέσως μετά το πέρας της περιόδου παύσεως της καλλιέργειας. Επίσης, το χρονικό σημείο διενέργειας των επιτόπιων ελέγχων δεν ασκεί επιρροή στην πλειονότητα των περιπτώσεων.

52. Η Επιτροπή επισημαίνει παράλληλα ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν ώστε ο έλεγχος των εκτάσεων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας να διενεργείται πριν τη λήξη της περιόδου παύσεως της καλλιέργειας και ότι οποιαδήποτε παράλειψη δεν μπορεί να συνεπάγεται επαχθέστερο βάρος αποδείξεως για την Επιτροπή.

2. Εκτίμηση

53. Υπενθυμίζω ότι δεν αμφισβητήθηκαν ούτε από τα κράτη μέλη ούτε από την Επιτροπή οι κανόνες περί κατανομής του βάρους αποδείξεως που εφάρμοσε το Γενικό Δικαστήριο. Αμφισβητήθηκε αντιθέτως η εφαρμογή τους στην προκειμένη περίπτωση.

54. Καθόσον το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει ότι τήρησε την υποχρέωση αποδείξεως την οποία φέρει, προσκομίζοντας επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που στηρίζουν τα επιχειρήματά του προς άρση των προβαλλομένων αμφιβολιών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι με τα εν λόγω επιχειρήματα το αναιρεσείον ζητεί από το Δικαστήριο να προβεί σε νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.

30 — Αποφάσεις Γερμανία κατά Επιτροπής (C-344/01, EU:C:2004:121, σκέψη 58 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και Ελλάδα κατά Επιτροπής (C-300/02, EU:C:2005:103, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31 — Απόφαση Ελλάδα κατά Επιτροπής (EU:C:2005:103, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

55. Αντιθέτως, όσον αφορά τον βαθμό αποδεικτικής ισχύος που απαιτείται κατά την απόδειξη από το οικείο κράτος μέλος³², ο οποίος νοείται ως ο βαθμός που απαιτεί ο δικαστής κατά την εξέταση των προσκομισθέντων αποδεικτικών στοιχείων, τίθεται το νομικό ζήτημα εάν το Γενικό Δικαστήριο απαιτήσε βαθμό αποδεικτικής ισχύος που είναι αδύνατο να επιτευχθεί από τα κράτη μέλη.

56. Επισημαίνω ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι «η Επιτροπή αδυνατεί, για προφανείς πρακτικούς λόγους, να διενεργήσει εξαντλητικό και ενδεδειγμένο έλεγχο του συνόλου των επίμαχων αγροτεμαχίων σε κάθε κράτος μέλος. Αντιθέτως, [...] τα κράτη μέλη είναι σε θέση να διενεργήσουν έναν τέτοιον έλεγχο» και ότι «το Βασίλειο της Δανίας περιορίστηκε στην προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τις συγκεκριμένες διαπιστώσεις της Επιτροπής [...] κατόπιν του δειγματοληπτικού ελέγχου των επίμαχων αγροτεμαχίων. Το Βασίλειο της Δανίας ουδέποτε προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το σύνολο των αγροτεμαχίων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας. Κατά συνέπεια, τα εν λόγω στοιχεία στερούνται σαφήνειας και πληρότητας προκειμένου να αποδειχθεί το αληθές των ελέγχων ή των στοιχείων του και, επομένως, δεν ανταποκρίνονται στο βάρος αποδείξεως που υπέχουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ»³³.

57. Παρά την επιλογή κάπως αμφιλεγόμενης φρασεολογίας στις δύο προπαρατεθείσες σκέψεις, εκτιμώ ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν αναμένει από το κράτος μέλος να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά όλα τα αγροτεμάχια υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας προκειμένου να ανταποκριθεί στον βαθμό αποδεικτικής ισχύος που απαιτείται στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται σοβαρή και εύλογη αμφιβολία ως προς την επάρκεια των διενεργηθέντων ελέγχων. Όπως και η Επιτροπή, φρονώ ότι η ανάγνωση των σκέψεων αυτών υπό το πρίσμα των σκέψεων 57 και 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δικαιολογεί την ερμηνεία σύμφωνα με την οποία το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, στην περίπτωση κατά την οποία οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι παρουσιάζουν παρατυπίες, απόκειται στο κράτος μέλος να αποδείξει ότι πρόκειται για μεμονωμένες περιπτώσεις, από τις οποίες δεν μπορεί να συναχθεί ότι το εθνικό σύστημα ελέγχων είναι ανεπαρκές ή αναξιόπιστο στο σύνολό του. Η εν λόγω ερμηνεία βρίσκει έρεισμα στη σκέψη 167 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι «το Βασίλειο της Δανίας δεν προσκόμισε την πλέον εμπειριστατωμένη και πλήρη απόδειξη του αληθούς των ελέγχων ή των στοιχείων του και, κατά περίπτωση, της ανακρίβειας των εκτιμήσεων της Επιτροπής».

58. Όσον αφορά το χρονικό σημείο διενέργειας του ελέγχου, επισημαίνω τη διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου ότι, αν το Βασίλειο της Δανίας είχε θέσει σε εφαρμογή, όπως όφειλε, διορθωτικά μέτρα πριν τη λήξη της περιόδου παύσεως της καλλιέργειας, υπό τη μορφή ιδίως της διενέργειας ενισχυμένων επιτόπιων ελέγχων, θα μπορούσε να διαπιστωθεί με μεγαλύτερη βεβαιότητα, και κατά την άποψη μου ιδίως κατά την περίοδο παύσεως της καλλιέργειας, η ύπαρξη ή η απουσία σωρών από σιτηρά και αποβλήτων προερχόμενων από κατασκευές σε ορισμένα αγροτεμάχια³⁴.

59. Πράγματι, τα αποτελέσματα των ελέγχων της Επιτροπής μετά τη λήξη της περιόδου παύσεως της καλλιέργειας δημιούργησαν σοβαρή και εύλογη αμφιβολία όσον αφορά την επάρκεια των διενεργηθέντων από το Βασίλειο της Δανίας ελέγχων. Επ' αυτού, εφόσον υφίσταται τέτοια αμφιβολία, απόκειται στο οικείο κράτος μέλος να προσκομίσει στοιχεία ικανά να στηρίξουν τα επιχειρήματά του προς άρση των αμφιβολιών αυτών. Ωστόσο, εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς διαπίστωσε ότι το Βασίλειο της Δανίας δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να στηρίξει τα επιχειρήματά του προς άρση των εν λόγω αμφιβολιών³⁵.

32 — Στο σημείο 74 και στην υποσημείωση 64 των προτάσεών της στην υπόθεση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-97/08 P, EU:C:2009:262), η γενική εισαγγελέας J. Kokott επισήμανε ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ βάρους αποδείξεως και βαθμού αποδεικτικής ισχύος. Βλ. επίσης τις προτάσεις μου στην υπόθεση Γαλλία κατά Επιτροπής (EU:C:2013:766, σημείο 34).

33 — Σκέψεις 161 και 162 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (η υπογράμμιση δική μου).

34 — Σκέψη 120 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

35 — Σκέψη 123 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

60. Πρέπει να προστεθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο επέκρινε τη μέθοδο που χρησιμοποίησαν οι αρχές της Δανίας, η οποία συνίστατο, σε περίπτωση διαπιστώσεως παρατυπιών όπως, για παράδειγμα, αποθήκευση σε αγροτεμάχιο σωρών από σιτηρά, στην εφαρμογή τεκμηρίου αμφιβολίας υπέρ του αιτούντος την ενίσχυση, με την αιτιολογία ότι οι σωροί αυτοί δεν είχαν αποθηκευθεί στο επίμαχο αγροτεμάχιο κατά την περίοδο παύσεως της καλλιέργειας. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, η μέθοδος αυτή δεν είναι σύμφωνη προς τους κανόνες ελέγχου που πρέπει να τηρούνται από τα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή διαχείριση των πόρων της Ένωσης, βάσει των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ. Συγκεκριμένα, η εν λόγω μέθοδος αυξάνει τον κίνδυνο παράνομης διοχετεύσεως των εν λόγω πόρων, εφόσον, σε περίπτωση εντοπισμού ενδεχόμενης παρατυπίας κατά τους εκπρόθεσμους ελέγχους, οι αρμόδιες δανικές υπηρεσίες θεωρούσαν ότι η εν λόγω παρατυπία δεν είχε διαπιστωθεί κατά την περίοδο παύσεως της καλλιέργειας των επίμαχων αγροτεμαχίων³⁶.

61. Όσον αφορά την προβαλλόμενη παραμόρφωση του περιεχομένου των ισχυρισμών του Βασιλείου της Δανίας και των πραγματικών περιστάσεων, παραπέμπω στα όσα επισημάνθηκαν στα σημεία 24 έως 27 ανωτέρω.

62. Για τους λόγους αυτούς, εκτιμώ ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή των κανόνων και αρχών περί του βάρους αποδείξεως και του βαθμού αποδεικτικής ισχύος. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει ως αβάσιμο τον τρίτο λόγο αναιρέσεως.

Ε — Επί του τέταρτου και πέμπτου λόγου αναιρέσεως, οι οποίοι αφορούν τις προϋποθέσεις εφαρμογής των κατ' αποκοπή διορθώσεων και των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων ύψους 5 % και 10 % αντιστοίχως

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

63. Όσον αφορά τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, το Βασίλειο της Δανίας επισημαίνει καταρχάς ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως διαπίστωσε, με τη σκέψη 155 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το Βασίλειο της Δανίας δεν είχε εκφράσει αμφιβολίες ως προς την ορθότητα της επιλογής της κατ' αποκοπή διορθώσεως.

64. Στη συνέχεια, επί του ζητήματος αν το ΕΓΤΠΕ είχε εκτεθεί σε πραγματικό κίνδυνο ζημίας ή παρατυπίας, το Βασίλειο της Δανίας επικαλείται συναφώς μια θεμελιώδη αρχή, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό διορθώσεως πρέπει να εξαρτάται αποκλειστικά από το ποσό της πιθανής απώλειας. Εφόσον το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε μόνο ως προς τις παρατυπίες που αφορούν την αποθήκευση σωρών από σιτηρά και αποβλήτων εργοταξίου, δεν μπορεί να κριθεί ότι τα προσαπτόμενα από την Επιτροπή πραγματικά περιστατικά³⁷ συνιστούν παρατυπίες, και επιπλέον ότι λόγω των παρατυπιών αυτών το ΕΓΤΠΕ είχε εκτεθεί σε πραγματικό κίνδυνο ζημίας. Οι δύο παρατυπίες που επισημάνε το Γενικό Δικαστήριο για να αιτιολογήσει τη βασιμότητα της επίμαχης αποφάσεως δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να χαρακτηριστούν ως αποτελούσες πραγματικό κίνδυνο ζημίας. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε κατ' ουσίαν το αρχικό πλαίσιο και τη νομοθετική βάση στην οποία στηρίζεται η εν λόγω απόφαση, υποκαθιστώντας τη βάση στην οποία στηρίχθηκε η απόφαση της Επιτροπής. Αυτό και μόνον το γεγονός δικαιολογεί την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

36 — Σκέψεις 121 και 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

37 — Όσον αφορά τη φυτική κάλυψη, την υποχρέωση συντηρήσεως της φυτικής καλύψεως, την παραγωγή με χορήγηση επιδοτήσεων, τους υγρότοπους, κ.λπ..

65. Στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου αναιρέσεως που αφορά τις προϋποθέσεις εφαρμογής κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων ύψους 5 % και 10 % αντιστοίχως, το Βασίλειο της Δανίας προβάλλει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των εν λόγω κατ' αποκοπή διορθώσεων και ότι απέδειξε ότι δεν υφίσταται πραγματικός κίνδυνος ζημίας για το ΕΓΤΠΕ. Επιπλέον, στη σκέψη 158 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, οι ισχυρισμοί του Βασιλείου της Δανίας και τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά παρουσιάζονται ανακριβώς.

66. Κατά το Βασίλειο της Δανίας, η προσέγγιση του Γενικού Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία στήριξε εξ ολοκλήρου την απόρριψη της θέσεως του Βασιλείου της Δανίας στις ελάχιστες επίμαχες παρατυπίες και δεν έλαβε θέση επί των δύο κύριων ζητημάτων στα οποία στηρίχθηκε η απόφαση της Επιτροπής, συνεπάγεται ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των κατ' αποκοπή διορθώσεων ύψους 5 % και 10 % αντιστοίχως.

67. Η Γαλλική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας αμφισβητούν το δικαίωμα επιβολής εν προκειμένω των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων, λόγω του ότι δεν πληρούνται οι γενικές προϋποθέσεις εφαρμογής τους. Επιπλέον τα εν λόγω παρεμβαίνοντα κράτη μέλη υποστηρίζουν ότι είναι δυσανάλογη η εφαρμογή των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων.

68. Κατά την Επιτροπή, εφόσον ουδόλως διασφαλίστηκε η συνεχής συντήρηση της φυτικής καλύψεως, το δανικό σύστημα δεν ανταποκρινόταν στο σύνολο των απαιτήσεων του άρθρου 19 του κανονισμού 2316/1999. Κρίθηκε επομένως απαραίτητη η επιβολή κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διορθώσεως, βάσει του κοινού συμφέροντος και της ανάγκης διαφυλάξεως των πόρων της Κοινότητας.

69. Λόγω πλημμελειών σχετικών με τον έλεγχο της τηρήσεως των απαιτήσεων που αφορούν τα αγροτεμάχια υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας, επιβλήθηκε κατ' αποκοπή δημοσιονομική διόρθωση ύψους 5 % και 10 % αντιστοίχως για τα έτη 2003, 2004 και 2005.

70. Εν προκειμένω, επιβλήθηκαν κατ' αποκοπή δημοσιονομικές διορθώσεις ύψους 2 %, 5 % και 10 % αντιστοίχως, υπολογιζόμενες βάσει ενός μικρού μέρους των ενισχύσεων του ΕΓΤΠΕ που χορηγήθηκαν σε Δανούς αγρότες από τις εθνικές αρχές το 2003, το 2004 και το 2005. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η εν λόγω επιβολή κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων είναι θεμιτή και σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας.

2. Εκτίμηση

71. Πρέπει προκαταρκτικώς να υπομνησθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν καθιέρωσε υποχρέωση κοπής της φυτικής καλύψεως, αλλά στήριξε την απόφασή του στη διαπίστωση ότι η Επιτροπή βάσιμα επικαλέστηκε σοβαρή και εύλογη αμφιβολία ως προς την επάρκεια των διενεργηθέντων ελέγχων, καθώς το οικείο κράτος μέλος δεν προσκόμισε στοιχεία ικανά να στηρίξουν τα επιχειρήματά του προς άρση της εν λόγω αμφιβολίας. Ο συλλογισμός αυτός στηρίζεται στη διαπίστωση παρατυπιών που δεν εντοπίστηκαν από τους εθνικούς ελέγχους, μεταξύ άλλων στην ύπαρξη σωρών από σιτηρά και αποβλήτων προερχόμενων από κατασκευές σε ορισμένα αγροτεμάχια, καθώς και στην εφαρμογή ακατάλληλης μεθόδου από τις δανικές αρχές.

72. Το Γενικό Δικαστήριο ακολούθησε τον εν λόγω συλλογισμό και όσον αφορά την εφαρμογή των κατ' αποκοπή διορθώσεων και του καθορισμού του ύψους τους. Έτσι, διαπίστωσε στη σκέψη 168 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης ότι «[ό]πως προκύπτει από το σύνολο των ανωτέρω εκτιμήσεων, αφενός, η Επιτροπή έχει προσκομίσει επαρκή κατά νόμο αποδεικτικά στοιχεία ικανά να δικαιολογήσουν τη σοβαρή και εύλογη αμφιβολία που διατηρεί όσον αφορά τους διενεργηθέντες από το Βασίλειο της Δανίας βασικούς ελέγχους των αγροτεμαχίων υπό καθεστώς παύσεως καλλιέργειας και, αφετέρου, ευλόγως διαπίστωσε ότι ο κίνδυνος ζημιών για το ΕΓΤΠΕ ήταν σημαντικός και, συνεπώς, επέβαλε κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 5 % ή 10 %, χωρίς αυτό να συνιστά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας».

73. Όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται μεν στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως των κανόνων της Ένωσης, πλην όμως, άπαξ αποδειχθεί η παράβαση αυτή, εναπόκειται στο κράτος μέλος να αποδείξει κατά περίπτωση ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη όσον αφορά τις οικονομικές συνέπειες που απορρέουν εξ αυτού³⁸. Όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, σύμφωνα με το έγγραφο VI/5330/97 της 23ης Δεκεμβρίου 1997³⁹, επιτρέπεται η επιβολή κατ' αποκοπή διορθώσεως, όταν δεν είναι εφικτή η ακριβής αποτίμηση των ζημιών που υπέστη η Ένωση⁴⁰.

74. Επισημαίνω συναφώς ότι, όταν η Επιτροπή, αντί να απορρίψει το σύνολο των δαπανών που αφορούν την παράβαση, κατέβαλε προσπάθεια να θεσπίσει κανόνες που διαφοροποιούν την αντιμετώπιση των περιπτώσεων παρατυπιών, αναλόγως προς τον βαθμό ανεπαρκείας των ελέγχων και το μέγεθος του κινδύνου που διατρέχει το ΕΓΤΠΕ, το κράτος μέλος οφείλει να αποδείξει ότι τα κριτήρια αυτά είναι αυθαίρετα και ανεπιεική κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου⁴¹.

75. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Βασίλειο της Δανίας δεν απέδειξε, εν προκειμένω, ότι η μέγιστη ζημία σε βάρος του ΕΓΤΠΕ ήταν κατώτερη του ύψους της κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διορθώσεως, αλλά κατ'επανάληψη υποστηρίζει ότι η επιβολή των κατ' αποκοπή διορθώσεων στηρίχθηκε μόνο στην ύπαρξη μεμονωμένων παρατυπιών ήσσονος σημασίας. Φρονώ ότι το επιχείρημα αυτό στην πραγματικότητα αμφισβητεί τη μέθοδο των ελέγχων με δειγματοληψία στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ. Ωστόσο, ελλείψει αποδείξεως περί του αληθούς των διενεργηθέντων από το κράτος μέλος ελέγχων ή των στοιχείων που προσκομίστηκαν από αυτό και, κατά περίπτωση, περί της ανακρίβειας των εκτιμήσεων της Επιτροπής, ή ελλείψει οποιασδήποτε απόπειρας να προσκομιστούν τα αποδεικτικά στοιχεία αυτά, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι επιβληθείσες δημοσιονομικές διορθώσεις αποτελούν μέσο πρόσφορο και αναλογικό προκειμένου να αντισταθμιστεί η ζημία σε βάρος του ΕΓΤΠΕ λόγω των ελλείψεων στο δανικό σύστημα ελέγχου.

76. Μολονότι το Βασίλειο της Δανίας επικαλέστηκε την αρχή της αναλογικότητας το πρώτον κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, εντούτοις είναι πρόδηλο ότι η αρχή αυτή πρέπει να τηρείται κατά την επιβολή των δημοσιονομικών διορθώσεων, ώστε οι τελευταίες να περιορίζονται στο πράγματι αναγκαίο μέτρο, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας των διαπιστωθεισών παραβάσεων⁴².

77. Κατά πάγια νομολογία, όσον αφορά το ποσό της δημοσιονομικής διορθώσεως, η Επιτροπή μπορεί να αρνηθεί την ανάληψη από το ΕΓΤΠΕ του συνόλου των δαπανών, αν διαπιστώσει ότι δεν υφίστανται επαρκείς μηχανισμοί ελέγχου⁴³. Κατά μείζονα λόγο, δεν είναι δυνατό να υποστηριχθεί ότι οι κατ' αποκοπή διορθώσεις που επέβαλε η Επιτροπή λόγω σοβαρών ελλείψεων στους μηχανισμούς ελέγχου ήταν δυσανάλογες. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεσμεύεται από τις κατευθυντήριες γραμμές που έχει υιοθετήσει και ορθώς τις εφάρμοσε εν προκειμένω, όπως επισημαίνει το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση⁴⁴.

38 — Αποφάσεις Ελλάδα κατά Επιτροπής (C-5/03, EU:C:2005:426, σκέψη 38 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και Βέλγιο κατά Επιτροπής (C-418/06 P, EU:C:2008:247, σκέψη 135).

39 — Έγγραφο της Επιτροπής με τίτλο «Υπολογισμός των οικονομικών συνεπειών κατά την κατάρτιση της αποφάσεως σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ — τμήμα Εγγυήσεων», στο οποίο γίνεται αναφορά στη σκέψη 151 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

40 — Αποφάσεις Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής (C-346/00, EU:C:2003:474, σκέψη 53) και Βέλγιο κατά Επιτροπής (EU:C:2008:247, σκέψη 136).

41 — Αποφάσεις Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (C-28/94, EU:C:1999:191, σκέψη 56), Ισπανία κατά Επιτροπής (C-130/99, EU:C:2002:192, σκέψη 44), Ιταλία κατά Επιτροπής (C-242/96, EU:C:1998:452, σκέψη 75), και Βέλγιο κατά Επιτροπής (EU:C:2008:247, σκέψη 138).

42 — Βλ., συναφώς, τη σκέψη 148 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι «η αρχή της αναλογικότητας, κατά πάγια νομολογία, επιβάλλει οι πράξεις των κοινοτικών θεσμικών οργάνων να μην υπερβαίνουν τα όρια αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού». Αποφάσεις *Denkavit Nederland* (15/83, EU:C:1984: 183, σκέψη 25) και *Air Inter* κατά Επιτροπής, (T-260/94, EU:T: 1997:89, σκέψη 144).

43 — Απόφαση Ισπανία κατά Επιτροπής (C-349/97, EU:C:2003:251, σκέψη 273).

44 — Σκέψεις 152 έως 158 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

78. Εν προκειμένω, το γεγονός ότι τα δείγματα —ήτοι τα αγροτεμάχια στα οποία διαπιστώθηκαν παρατυπίες και βάσει των οποίων αντλήθηκαν συμπεράσματα ως προς την ποιότητα των συστημάτων ελέγχου και την έκταση των παρατυπιών— είναι ήσσονος σημασίας δεν μπορεί να επηρεάσει τη σημασία της παραβάσεως. Η μέθοδος ελέγχου με δειγματοληψία ακολουθεί την αρχή «pars pro toto», κατά την οποία ένα συμπέρασμα επί του συνόλου αντλείται από τις ιδιότητες των μερών που θεωρούνται αντιπροσωπευτικά. Πάντως, η εκτίμηση της ποσοτικής εκτάσεως των παρατυπιών που αφορούν το σύνολο αυτό πρέπει να στηρίζεται στην παρέκταση των δειγμάτων, και όχι στην άθροισή τους.

79. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον τέταρτο και τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως.

V – Πρόταση

80. Εν κατακλείδι, προτείνω στο Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει το Βασίλειο της Δανίας στα δικαστικά έξοδα·
- να αποφανθεί ότι τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.